

Lieta C-581/23

**Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu kopsavilkums atbilstoši Tiesas
Reglamenta 98. panta 1. punktam**

Iesniegšanas datums:

2023. gada 21. septembris

Iesniedzējtiesa:

Hof van beroep te Antwerpen (Beļģija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2023. gada 13. septembris

Apelācijas sūdzības iesniedzēja:

Beevers Kaas BV

Atbildētājas apelācijas tiesvedībā:

Albert Heijn België NV

Koninklijke Ahold Delhaize NV

Albert Heijn BV

Ahold België BV

Persona, kas iestājusies lietā:

B.A. Coöperatieve Zuivelonderneming Cono

Pamatlietas priekšmets

Pamatlieta attiecas uz apelācijas sūdzību par steidzamības tiesvedībā pieņemto *Voorzitter van de ondernemingsrechtbank Antwerpen, afdeling Antwerpen* (Antverpenes Uzņēmējdarbības lietu tiesas Antverpenes nodaļas priekšsēdētājs, Beļģija) 2021. gada 9. jūlija spriedumu, ar kuru *Beevers Kaas BV* prasība izbeigt pārkāpumu saskaņā ar *Wetboek van economisch recht van 28 februari 2013* (2013. gada 28. februāra Komerctiesību kodekss) VI.104. pantu par atbildētāju apelācijas tiesvedībā kā trešo personu iespējamu līdzdalību nolīguma pārkāpumā tika noraidīta kā nepamatota.

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu priekšmets un juridiskais pamats

Lūgums saskaņā ar LESD 267. pantu sniegt prejudiciālu nolēmumu par to, kā interpretēt Komisijas Regulā (ES) Nr. 330/2010 (2010. gada 20. aprīlis) par Līguma par Eiropas Savienības darbību 101. panta 3. punkta piemērošanu vertikālu nolīgumu un saskaņotu darbību kategorijā (turpmāk tekstā arī – “Regula Nr. 330/2010”) 4. panta b) punkta i) apakšpunktu, kurā ir paredzēts paralēlā aizlieguma nosacījums. Ar saviem jautājumiem iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, vai pamatlietā aplūkotais ekskluzīvās piegādes nolīgums – tipisks vertikālā nolīguma piemērs Regulas Nr. 330/2010 izpratnē – atbilst paralēlā aizlieguma nosacījumam, atbilstoši kuram piegādātājs aizsargā savu ekskluzīvo izplatītāju no visu citu pircēju aktīvās pārdošanas [darbībām] Eiropas Ekonomikas zonā ekskluzīvi piešķirtajā teritorijā.

Prejudiciālie jautājumi

1) Vai paralēlā aizlieguma nosacījums saskaņā ar Komisijas Regulas (ES) Nr. 330/2010 (2010. gada 20. aprīlis) par Līguma par Eiropas Savienības darbību 101. panta 3. punkta piemērošanu vertikālu nolīgumu un saskaņotu darbību kategorijā 4. panta b) punkta i) apakšpunktu var tikt uzskatīts par ievērotu, un piegādātājs, kas izpilda citus šīs regulas noteikumus, tādējādi savam pircējam var likumīgi aizliegt aktīvo pārdošanu teritorijā, kas tikusi ekskluzīvi iedalīta citam pircējam, ja tā pamatā ir tikai konstatējums, ka citi pircēji aktīvi nepārdod šajā teritorijā? Citiem vārdiem sakot, vai šo citu pircēju un piegādātāja starpā noslēgta nolīguma par aktīvās pārdošanas aizliegumu esamība ir uzskatāma par pietiekami pierādītu, pamatojoties tikai uz konstatējumu, ka šie citi pircēji aktīvi nepārdod šajā ekskluzīvi iedalītajā teritorijā?

2) Vai paralēlā aizlieguma nosacījums saskaņā ar Komisijas Regulas (ES) Nr. 330/2010 (2010. gada 20. aprīlis) par Līguma par Eiropas Savienības darbību 101. panta 3. punkta piemērošanu vertikālu nolīgumu un saskaņotu darbību kategorijā 4. panta b) punkta i) apakšpunktu var tikt uzskatīts par izpildītu un piegādātājs, kas izpilda citus šīs regulas noteikumus, tādējādi var likumīgi aizliegt aktīvu pārdošanu, ko viens no tā pircējiem veic teritorijā, kas ir

tikusi iedalīta ekskluzīvi vienam pircējam, ja tas saņem citu savu pircēju piekrišanu tikai tad un ja tie gatavojas veikt aktīvo pārdošanu šādā veidā ekskluzīvi iedalītajā teritorijā? Vai arī, gluži otrādi, ir nepieciešams, ka piegādātājs no visiem saviem pircējiem ir saņēmis šādu piekrišanu neatkarīgi no tā, vai tie gatavojas veikt aktīvo pārdošanu ekskluzīvi piešķirtajā teritorijā?

Atbilstošās Savienības tiesību normas

LESD 101. panta 1. un 3. punkts

Komisijas Regulas (ES) Nr. 330/2010 (2010. gada 20. aprīlis) par Līguma par Eiropas Savienības darbību 101. panta 3. punkta piemērošanu vertikālu nolīgumu un saskaņotu darbību kategorijā 4. panta b) punkta i) apakšpunkts

Komisijas Regulas (ES) 2022/720 (2022. gada 10. maijs) par Līguma par Eiropas Savienības darbību 101. panta 3. punkta piemērošanu vertikālo nolīgumu un saskaņotu darbību kategorijām 1. panta 1. punkta h) apakšpunkts

Eiropas Komisijas Pamatnostādņu vertikālo ierobežojumu jomā (OV 2010, C 130, 1. lpp.; turpmāk tekstā – “2010. gada pamatnostādnes”) 25. punkta a) apakšpunkts un 51. punkts

Eiropas Komisijas Pamatnostādņu vertikālo ierobežojumu jomā (OV 2022, C 248, 1. lpp.) 122. punkts

Atbilstošās valsts tiesību normas

Wetboek van economisch recht van 28 februari 2013 (2013. gada 28. februāra Komerctiesību kodekss, turpmāk tekstā – “WER”), VI.1. un VI.104. pants

Īss pamatlīstas faktisko apstākļu un tiesvedības izklāsts

1. Apelācijas sūdzības iesniedzēja, *Beevers Kaas BV*, ir *Beemster* siera ekskluzīvā izplatītāja Beļģijā, un šo sieru tā pērk no ražotājas *B.A. Coöperatieve Zuivelonderneming Cono* (turpmāk tekstā – “*Cono*”). Kopš 1993. gada 1. janvāra ir spēkā starp apelācijas sūdzības iesniedzēju un *Cono* noslēgtais ekskluzīvās izplatīšanas nolīgums (turpmāk tekstā – “ekskluzīvās izplatīšanas nolīgums”), kura 1.3. punktā ir paredzēts, ka apelācijas sūdzības iesniedzējas ekskluzīvās izplatīšanas tiesības aptver visus *Beemster* siera pārdevumus Beļģijā un Luksemburgā reģistrētiem pircējiem.
2. Atbildētājas apelācijas tiesvedībā darbojas lielveikalu nozarē Beļģijā un Nīderlandē. Tās pērk *Beemster* sieru, kuru *Cono* ražo Beļģijas un Luksemburgas tirgum.

- 3 Apelācijas sūdzības iesniedzējas ieskatā izplatīšanas nolīguma 4.1. punktā ir ietverts *Cono* paredzētais pienākums, kas liedz nolīguma spēka esamības laikā trešajai personai Beļģijā vai Luksemburgā piegādāt preču zīmes “*Beemsterkaas*” sieru, proti, tas ir aktīvās pārdošanas aizliegums, ko atbildētājas apelācijas tiesvedībā apstrīd.
- 4 Tā kā apelācijas sūdzības iesniedzēja uzskata, ka atbildētājas apelācijas tiesvedībā neievērojot godīgas tirdzniecības praksi, proti, tās Beļģijā esot veikušas darbības, kuru tiešā vai netiešā rezultātā esot pārkāptas apelācijas sūdzības iesniedzējas no nolīguma izrietošās ekskluzīvās izplatīšanas tiesības, kaut gan tās esot zinājušas, ka šis nolīgums ir saistošs *Cono*, tā saskaņā ar *WER VI.104.* pantu sakarā ar trešās personas līdzdalību nolīguma pārkāpumā pirmās instances tiesā cēla prasību par pārkāpuma izbeigšanu, kura ar 2021. gada 9. jūlija spriedumu tika noraidīta.
- 5 Apelācijas sūdzības iesniedzēja 2021. gada 30. augustā iesniedzējtiesā iesniedza apelācijas sūdzību par šo spriedumu.
- 6 *Cono* 2021. gada 17. decembrī brīvprātīgi iestājās šajā tiesvedībā.

Pamatlietas pušu galvenie argumenti

- 7 Vispirms atbildētājas apelācijas tiesvedībā apstrīd ekskluzīvās izplatīšanas nolīguma saturu un tvērumu un turklāt apgalvo, ka tie neuzliek *Cono* pienākumu atbildētāju apelācijas tiesvedībā aizsargāt no citu izplatītāju veiktās aktīvās pārdošanas, un tādēļ nepastāv nolīguma pārkāpums, kurā tās varētu būt bijušas iesaistītas kā trešās personas.
- 8 Apelācijas sūdzības iesniedzēja apgalvo, ka no ekskluzīvās izplatīšanas nolīguma 1.3. un 4.1. panta esot nepārprotami secināms, ka *Cono* un tā esot paredzējušas, apelācijas sūdzības iesniedzēju kā ekskluzīvo izplatītāju Beļģijā un Luksemburgā aizsargāt no aktīvas pārdošanas, ko veic *Cono* vai citi izplatītāji. Turklāt, uzzinājusi par atbildētāju apelācijas tiesvedībā plānu Beļģijā atvērt lielveikalus, apelācijas sūdzības iesniedzēja 2011. gada 20. janvāra vēstulē *Cono* norādīja uz tās pienākumiem, proti, tās citiem klientiem, tostarp atbildētājam apelācijas tiesvedībā, noteikt aizliegumu Beļģijā vai Luksemburgā aktīvi pārdot ekskluzīvās izplatīšanas nolīgumā paredzētos ražojumus. Ar 2011. gada 14. februāra vēstuli *Cono* informēja atbildētājas apelācijas tiesvedībā par aktīvās pārdošanas aizlieguma esamību un savu pienākumu šo aizliegumu noteikt citiem tās pircējiem. Visbeidzot, no atbildētāju apelācijas tiesvedībā e-pasta vēstulēm *Cono* izrietot, ka tās esot atzinušas tālākpārdošanas aizliegumu.
- 9 Atbildētājas apelācijas tiesvedībā uzskata, ka ekskluzīvās izplatīšanas nolīgums neatbilstot konkurences tiesību noteikumiem par tālākpārdošanas aizlieguma attaisnojumu [pamatojumu]. Šajā sakarā tās norāda uz *LESD 101.* panta 1. un 3. punktu (saskaņā ar kuru konkurenci ierobežojoši nolīgumi esot aizliegti, un šo aizliegumu varot atzīt par nepiemērojamu tādiem starp uzņēmumiem noslēgtiem nolīgumiem, kas palīdzot uzlabot preču ražošanu vai izplatīšanu), kā arī uz

grupālo atbrīvojumu Regulu Nr. 330/2010, saskaņā ar kuru attiecībā uz atbrīvojumiem neesot runas par konkrētiem stingriem ierobežojumiem, kuri esot vertikālu nolīgumu priekšmets. Tādējādi atbrīvojums neattiecoties uz šīs regulas 4. panta b) punktā minētajiem nolīgumiem, kuros paredzēts, ka tieši vai netieši būtu jāierobežo teritorija, kurā, vai klientu loks, kuram pircējs, kas ir nolīguma dalībnieks, drīkstot pārdot nolīgumā norādītās preces vai pakalpojumus, ja vien tādējādi netiekot ierobežota pārdošana, ko veic pircēja klienti (4. panta b) punkta i) apakšpunkts). Atbildētājas apelācijas tiesvedībā no tā secina, ka aktīvās pārdošanas ierobežojumam esot jāatbilst trim kumulatīviem nosacījumiem, proti, ka, pirmkārt, piegādātājs ir noteicis ekskluzīvo izplatītāju konkrētai teritorijai (vai konkrētai klientu grupai), otrkārt, netiek ierobežota pārdošana, ko veic tāda izplatītāja klienti, kuriem ir noteikts aktīvās pārdošanas ierobežojums, un, treškārt, piegādātāja ekskluzīvais izplatītājs ir jāaizsargā no tā, ka aktīvo pārdošanu tā teritorijā (vai tā klientu grupai) veic visi citi piegādātāja pircēji Eiropas Ekonomikas zonā – tā saucamais paralēlā aizlieguma nosacījums. Atbildētājas apelācijas tiesvedībā apgalvo, ka ekskluzīvās izplatīšanas nolīgums neatbilstot šim pēdējam minētajam nosacījumam.

- 10 Apelācijas sūdzības iesniedzējas ieskatā Regulas 4. panta b) punkta i) apakšpunktā nav paredzēts paralēlā aizlieguma nosacījums. Tā iebilst pret to, ka izņēmumu attiecībā uz stingru ierobežojumu piemēro tikai tad, ja ir ievēroti šie trīs noteikumi. Tāpēc Regulas Nr. 330/2010 4. panta b) punkta i) apakšpunktā minētais izņēmums attiecas uz ekskluzīvās izplatīšanas nolīgumā formulēto aizsardzību no aktīvās pārdošanas, kas *Cono* ir jānodrošina apelācijas sūdzības iesniedzējai ekskluzīvi iedalītā teritorijā, un ir pieļaujams konkurences ierobežojums.

Īss lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu motīvu izklāsts

- 11 Ar 2022. gada 27. aprīļa starpspriedumu strīdīgajā jautājumā par ekskluzīvās izplatīšanas nolīguma saturu un tvērumu iesniedzējtiesa lēma par labu apelācijas sūdzības iesniedzējai. Turklāt tā lietas izskatīšanu apturēja, lai lūgtu *Belgische Mededingingsautoriteit* (Beļģijas Konkurences iestāde, turpmāk tekstā – “*BMA*”) rakstiski sniegt savu nostāju jautājumā, vai ekskluzīvās izplatīšanas nolīgums ir saderīgs ar konkurences tiesībām.
- 12 *BMA* uzskata, ka paralēlā aizlieguma nosacījumam ir jābūt izpildītam, lai likumīgi būtu iespējams ierobežot aktīvo pārdošanu. Proti, šis nosacījums esot interpretējams, ievērojot jēdzienu “nolīgums” konkurences noteikumu, it īpaši LESD 101. panta un *WER* IV.1. panta, izpratnē, kas nozīmējot, ka no līgumslēdzēju pušu darbības varētu tikt secināts, ka pastāv kopīgā izplatītāju griba un izplatītāju nepārprotama vai klusējot izteikta piekrišana piegādātāja norādījumiem (faktiska ievērošana).
- 13 Iesniedzējtiesa konstatē, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja ir pierādījusi, ka atbildētājas apelācijas tiesvedībā ir vismaz klusējot piekritušas aktīvās pārdošanas

aizliegumam, taču nav pierādīts, ka visi citi tālākpārdevēji būtu nepārprotami atzinuši, ka piekrīt šim aizliegumam. Turklāt šajā sakarā esot norādīts uz to, ka no Regulas Nr. 330/2010 un no 2010. gada pamatnostādņēm neizriet, kādā veidā piegādātājam aktīvās pārdošanas aizliegums ir jāpaziņo citiem saviem pircējiem, nedz arī tas, kādā veidā šiem pircējiem ir jāpaziņo, ka tie piekrīt aizliegumam.

- 14 *BMA* ieskatā citu tālākpārdevēju klusējot izteikto piekrišanu aktīvās pārdošanas aizliegumam iesniedzējtiesa var izsecināt vienīgi no apstākļa, ka šo tālākpārdevēju vidū nav tādu, kas Beļģijā pārdod no *Cono* iegādātus *Beemster* produktus. Atbildētājas apelācijas tiesvedībā šajā ziņā pauž citādu viedokli un apgalvo, ka klusējot izteikta piekrišana pastāvēt tikai tad, ja tiek pierādīts, ka par *Cono* stratēģiju, ka Nīderlandē iegādātie *Beemster* produkti nebūtu aktīvi jāpārdod Beļģijā, brīdī, kad apelācijas sūdzības iesniedzējai tiek piešķirtas ekskluzīvās izplatīšanas tiesības, tiek paziņots visiem citiem šajā brīdī pilnvarotajiem tālākpārdevējiem, un tiem visiem tiek izvirzīta prasība to ievērot.